

TISZÁNTUL

HAJDU-, SZABOLCS-, SZATMÁR- ÉS BEREKVÁRMEGYÉK FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA

A választókerületi beosztás

Írta: Hegymegi Kis Pál

Julius hó vége táján „kacsának” mondott választókerületi beosztási tervezet jelent meg egyes napilapok hasábjain, amelyet aztán hivatalos körök igyekeztek agyon cáfolni.

Lehet aztán ez a híradás kacsza, azonban kétségtelen, hogy a politikai életben óriási riadalmat keltett.

Elismerem lehetséges: nem pont ilyen lesz a kerületi beosztás, de az bizonyos, hogy az új választójogi törvény kevés, de óriási választó-létszámú kerületekkel dolgozik. Így akár hogy is, de mégis ezen tervezetnek megfelelő nagypességű kerületekre kell az egyéni választási rendszernél számítani. Lényegében tehát a híradás mégsem kacsza.

Különbö is ezen kacsza-minőséggel szemben több ellenérvet lehet felsorakoztatni.

Az egyik az, hogy a mai felületes, részletekbe bele nem mélyedő korunkban el sem képzelhető, hogy valaki nekiáll és hosszas munka után megfelelő kiagyaltással készít egy ilyen kacsát csupán azért, hogy az kitöltse valamelyik napilap 2-3 hasábjai tejedelmét.

Elképzelhető-e, hogy ez a bizonyos „kacsza” olyan mesteri ügyességgel legyen összeállítva miszerint például a Független Kisgazdapárt összes képviselői három kivétellel végleg bucsut vehetnek a politikai élettől, hogy ez a párt, amelynek százezres tömegei vannak, ha nem milliányi, ha bármiképpen megfeszül is, ha bővelkedik aranyokban, pedig még fillérei is alig vannak, alig tudhat a tervezett 96 mandátumból tizet is behozni?

A bűrő lasabban működik, az államférfiak hosszasan tárgyalnak, az ügyes, eleven ujságírás előbb elkapja a gondolatot, mint azok végleg megégnének. Így kezdetben sok minden kacsza, ami később azután végleges lesz.

A kaució rendszer, amely a szegény emberek közéleti szereplését végleg lehetetlenné teszi, a politikai életben a plutokráciának kedvez. Ez is csak „kacsza” volt, de addig kacsáztak vele, amíg valóságga, törvényt vált.

Csak egyet szeretnék tudni. Ez a sok előzetes reform, ez a triflukált választási szisztéma: a) egyéni kerületek óriási választóközönsséggel, b) törvényhatósági lajstrom külön választó közönsséggel c) az országos lajstrom, mely a nagy pártnak kedvez, vajjon ez e az az ideál, amelyért Gaál Gaszton alatt a magyar nép elin-

A Kisgazdapárt jelöltet állít a kemecsei kerületben

A Független Kisgazdapárt Szabolcsvármegyei Szervezetének nyiregyházi értekezlete

A Független Kisgazdapárt Szabolcsvármegyei Szervezete Rimaszombathy Géza ny. miniszteri tanácsos pártelnök vezetése mellett csütörtökön délután értekezletet tartott Nyiregyházán.

Az értekezleten megjelentek a Független Kisgazdapárt Országos Szervezetének vezetői, hogy megbeszéljék a kerület választmányával a kemecsei képviselőség kérdését. Az értekezlet megnyitása után Kun Béla hódmezővásárhelyi országgyűlési képviselő vázolta a jelölés vezérelveit és az országos elnökség álláspontját tolmácsolta, amely szerint elsősorban csak az jöhet számításba, akit a kerület jelöl.

Nagy Ferenc országos főtítkárs részletes előadásban közölte az országos elnökség álláspontját.

— Nem akartuk — mondotta — hogy időelőtti izgalmakat okozzunk a kerületben. Különböző nevek kerültek kombinációba a kormánypárt részéről, míg végül a nehéz helyzetet egy mentőgondolattal elég szerencsésen, de a mi szempontunkból a legsúlyosabban oldották meg, mikor hivatalos jelöltként Thuránszky Pál szabolcsvármegyei főispánt állították be. A kormánypárt részéről ő a legesélyesebb jelölt, mert hivatali működésével általános megbecsülést érdemelt ki. Tehát előreláthatóan éles küzdelemre lesz kitérés.

— Szembe kell néznünk azon-

ban minden akadállyal, mert Szabolcsban olyan hitvány árulás árnyékolja be a Független Kisgazdapárt működését egy embernek a köpenyforgatása miatt, ami súlyos csorbát ejtett a kerületben. Éppen ezért feltétlenül jelöltet kell állítanunk akár győzünk, akár elbukunk. A cél; A Kisgazdapárt összekovácsolása.

Ezután a számbavehető egyes jelöltek személyéről beszélt és kijelentette, hogy elsősorban dr. Kiss Emilre gondoltak, aki azonban kitért a megasztaltetés elől. A párt és a tisztántuli érdekek szempontjából ezek után csak dr. Hegymegi Kis Pál volt országgyűlési képviselő jöhetett számításba, ha pedig ő nem vállalná, akkor dr. Lipták László közgazdasági író a Független Kisgazdapárt régi oszlopos tagja, aki publicisztikai működésével már eddig is nagy nevet vívott ki magának.

Dr. Biró József felszólalásában a polgárság elkeseredéséről beszélt, amikor újabb szép és tetszetős csomagolásban akarnak egy újabb NEP képviselőt szállítani a kormánynak.

Kun Béla országgyűlési képviselő: Amíg mi becsületes és alkotmányos eszközökkel akarunk a választási porondra lépni és a küzdelmet lefolytatni, elvárjuk, sőt megköveteljük, hogy Thuránszky Pál főispán, akit hivatali működése alatt alkotmányos és

megértő gondolkodású férfiúnak ismertünk, nem fog ezen hitünkben megcáfolni és nem fogja tűrni, hogy a kormánypártnak multból ismert alkotmányellenes cselekedeteivel fog ellenünk küzdeni, s ugyanezt elvárjuk és megköveteljük nemcsak tőle, hanem a kormánnytól, a vármegyei és járási hivatalos személyektől is. Ismételtelen reméljük, hogy a választás lefolyása alatt a szavazó polgárok, tekintet nélkül pártállásukra, szabadvélemény nyilvánításukban senki által nem fognak akadályoztatni.

Báró Berg Miksa országgyűlési képviselő a választási törvények kiváló szakértője kijelentette, hogy miután a jelöléshez csak 100 ajánlás szükséges, itt különösebb bajok nem lehetnek. Ő is hangsúlyozta, hogy elsősorban a helyi jelölt jöhet számításba csak azután gondoljunk az országos nevű jelöltekre.

Vásáry József felsőházi tag annak a reményének ad kifejezést, hogy a választás folyamán a Független Kisgazdapárt jelöltjét és szavazóit nem fogják másodrendű polgárokként kezelni.

A népes és nívós értekezlet ezzel véget ért.

dukt, küzdeni harcolni? Ez lesz e az az óriási eredmény, amelyért a Kisgazdapárt az ellenzéki terén átadja a szerepét a nyilasoknak és a kormány-támogatás nehéz kullogására vállalkozik? Emellett a választási rendszer mellett még több előnye van a relatív többségi kerületi választás folytán a kormánypárt számára, mint a nyílt szavazásnál, a választáshoz is sokkal több pénz kell, óriási sajtó-organumok, — papírt senki sem ad ingyen stb. Akárhogy becsülgetem nem hiszem, hogy a Kisgazdapárt 30 képviselőt is prezentálhat a jövő parlamentjében!

Csehszlovákiában, Romániában is van tickos választás. Nézzék

meg, hogy a magyarság sulyának megfelelően tud e ezen választási rendszer mellett érvényesülni a megszállók parlamentjében!

A nagy kerületek kicsinyben az amerikai elnök választásokat imitálják. Óriási tömegekkel, óriási felkészültséggel, rengeteg pénzzel, a dolgozó korteseknek ezrei, óriási reklámhadjárat, e célból mozgó vonatok, járművek, az autóparkok légiója, s még hozzá kétszáz ezer pengő kaució, melyet előzetesen kivonnak a választási hadjáratból, — mindezek a népies nemzeti irányzatnak és elgondolásoknak nem kedveznek.

A rendszeresítés, amelynek lehetősége a parlamentárizmusnak

legjellegzetesebb érték-tulajdonsága, nem is szolgálják.

Sok ismert nagyság is kell hozzá, akiket az országban a nép ismer. Vajjon olyan gazdag é ez az ország nagy emberekben, hogy lehet a nagylétszámú kerületi rendszerrel dolgozni, vagy a plutokrácia, a közigazgatás, s a dömpingsajtó azok, amelyek a jövő nemzeti élet küzdelemben mint választási tényezők szerepeilhetnek. Levegőben lógó parlament nép nélkül.

Ismét felmerül a kérdés: érdemes volt ezért harcolni, s érdemes é most ezért hallgatni?

Vannak még államférfiaink!

Igy kiálthatna fel bárki is Angliában, a szabadság klasszikus hazájában abból az alkalomból is, hogy angol kormány feje az általa nagyon súlyosnak ítélt európai válságra tekintettel kérte miniszter társait, az alsó és felsőház elnökeit, épügy az összes képviselőket is, hogy nyári szabadságuk ideje alatt is maradjanak az országban és biztosítsák az angol kormány gyors elhatározó képességeit, ha az európai események sürgős cselekvést kívánnak meg.

Legadhathatlan, hogy ha Európában súlyos válság van valahol, ugy nálunk magyaroknál van az. Szociálpolitikai kérdésekkel foglalkozó íróink már régesrég kongatják a vészharangot s mint valamikor a nagy veszedelmek előtt, különösen a tatárdulás előtt hordozzuk szerte ebben az országban a véres kardot. Hangoztatjuk, hogy az európai nagy válságban bennünket fenyegető külső és belső nagy veszedelmek ellen csak a belső meggyőződésen alapuló és izóan hazafias szelleműl áthatott, nemzetünk minden társalgalmi rétegére kiterjedő nagy és fizikailag erős, egészséges tömegek képesek szembe szállni, míg jelenlegi példátlan belső gyengeségünk miatt, rokontalan, kilenc millió kis nemzetünk a germán és szláv népek többszáz millió harapófogójában katasztrófális meglepetéseknek van kitéve.

Ha az utolsó száz esztendő, különösen azonban az elmúlt két emberöltő eseményein végig tekintünk, hazánk és nemzetünk sorsán aggódo lélekkel tisztán láthatjuk, hogy nálunk semmivel sem menthető, borzalmas mulasztások történtek. Mezőgazdasági ország volnánk s mint a keleteurópai paraszt államokban történt, ugy nálunk is a földművelő osztálynak tulsúlyt kellett volna ugy a társadalomban, mint a gazdasági életben kitermelni. Ezel szemben mindent elkövettünk, hogy a magyar parasztság az egész világ földművelő társadalmának eme testileg és lelkileg legremekbebb, utólrhetetlen lelki és jellembeli tulajdonságokkal megáldot fajtája ne lehessen erős egészséges öntudatos, művelt és irányt szabó tényezője magyar közéletünknek és hagyjuk az elesettségében. Bár minden világosan látó magyar ember tisztában van afelől, hogy az agrár proletáriátus ma a legaggasztóbb jelensége a magyar életnek, mégis a világi és egyházi nagybirtok, a nagy tőke és az agrárdemokrácia közt immár

egy évszázada húzódó nagy pert még a mai napi, sem fejeztük be és a világháboru befejezése után 19 év múlva is lelkiismeretfurdalás nélkül nézzük, hogy csonkorságunk területének csaknem egyharmad részében ezernél alig valamivel több nagybirtokos család, illetve jövedelmes duskál és hogy a világnak nincs még egy másik olyan országa, hol a mezőgazdasági népességnek 70 százaléka, illetve az országának egyharmad része, kerekén három millió proletársorsban tengeti küzdelmes életét.

Itt kérdem: adott-e becsületesen az itt uralkodó irányzat, hívták bár liberálisnak, vagy nemzeti kereszténynek, az Uristen legremekbebb teremtésének, a magyar parasztnak földet, nyújtott-e becsületesen, szociális védelmet, adott-e becsületesen politikai jogokat az utolsó két emberöltő alatt is nem féltette-e mindig a magyar paraszttól, a magyar faj utolsó reményességétől alkotmányát, feduális különleges helyzetét, az erkölcsöt az intelligencia vezető szerepét, sőt hazája fennmaradását is?

De kérdem tudják-e s ha tudják hányan tudják, hogy a világi és egyházi földbirtok és a nemzeti jövedelem ilyen egészségtelen elosztása tekintetében bennünket csupán a szerencsétlen sorsu Spanyolország előzött meg, hol a most dúló harcok elsősorban is nem a fassizmus és kommunizmus ádáz küzdelme, hanem az az elégedetlenség volt az oka, amely a földbirtok és a nemzeti jövedelem egészségtelen elosztása következtében a kommunizmus nélkül is előbb utóbb bekövetkezett volna?

De kérdem végül: tudják-e az illetékesek, hogy a magyar emberanyag évről évre csenevészedik, satnyul s testileg romlik? Tudják-e, hogy ez következménye azoknak a szörnyű nélkülözéseknek, melyben él háromnegyed része ennek a földműves társadalomnak, mely köztudomás szerint csak a világháboruban is a világ legjobb katonáját szolgáltatta? Nem kell hozzá nagyobb értelem beláthatasuk, hogy 10—15 filléres napi élet-nívó mellett testi s lelki küzdelmeket kibíró, testi s lelki értelmeknek ellenáll, egészséges, élet-erős szervezet nem iejlődhetik ki.

Vannak még államférfiaink, — mondhatja büszkén az angol, mert résen van mindenki, hogy hazáját és nemzetét a fenyegető nagy értelmektől megmentse; bárcsak nekünk is lennének államférfiaink, kik nemzetünknek a külső és bel-

ső veszedelmek háborgó tengerén hanykódó hajóit biztos kézzel a fenyegető megsemmisüléstől a nyu-

godt fejlődés viharmentes révébe vezetnék.

Dr. Görgey Márton

Egy város nyugodt fejlődésének létalapja a kiegyensúlyozott kereskedelmi élet és a piactér állandósítása

A következő levelet kaptuk:

Mélyen tisztelt Főszerkesztő Ur!

A „Nyirvidék-Szabolcsi Hirlap” hasábjain hosszabb idő óta sorozatos cikkek jelennek meg az élelmiszerpiacok áthelyezése ügyében. Kétféle érdekltség harca ez, de míg az áthelyezés mellett kifejezetten csak a Bencs László-téri érdekltségek anyagi érdektől fűtött önös érdeke nyilvánul meg, addig a jelenlegi állapot változatlan fenntartása mellett nemcsak a Bessenyei-tér háztulajdonosainak, kereskedőinek és iparosainak egyéni érdeke, de a város nyugodt és zavartalan fejlődésének, valamint gazdasági életének biztosítása is szól. A „Nyirvidék Szabolcsi Hirlap”-ban sorozatosan és tendenciózusan megjelent (vagy megjelentetett) cikkek után, mi, a Bessenyei-téri érdekltségek is megmozdultunk és hasonlóképpen igénybe óhajtottuk venni a fenti című lap nyilvánosságát és a legnagyobb megdöbbenéssel vettük a lap szerkesztőségétől a választ, hogy semmiesetre sem ad helyet az ellenvélemény megnyilvánulásának.

A magyar sajtó történetében szinte példádán ez, mert hiszen a „Nyirvidék Szabolcsi Hirlap” — fájdalom — az egyetlen napilap Nyiregyházán, de a lovagias felfogás is ugy hozná magával, hogy az ellenvéleménynek is helyet adjon. Más kérdés az, hogy meg egyezne-e vagy nem a lapnak a felszínre hozott kérdésben nyilvánított felfogásával, de mindenesetre vitatható az álláspont helyessége, amely felett ezuttal nem akarunk súlyosabb kritikát gyakorolni.

Tény, igen tisztelt Főszerkesztő Ur, hogy mi Nyiregyháza m. városnak e tárgyban hozott véghatározatát megfellebbeztük: tettük ezt annál is inkább, mert bár tudjuk e határozat meghozatalának előzményeit, sőt a „kulissza titkait” is, de mindenesetre különös, hogy egy egyhangu szakosztályi javaslat után a város képviselőtestülete ellenkező határozatot hoz. Különös továbbá az is, hogy az egyik szakosztályi tag és képviselői tag ur, a szakosztályi ülésen körömszakadtig az áthelyezés ellen nyilvánítja véleményét, míg a közgyűlésen, alig 24 óra múlva felfogásával ellenkezően, az áthelyezés mellett szólal fel és arra is adja le szavazatát.

Méltóztassék megengedni, — de nem akarjuk nb. lapja hasábjait tulságosan igénybe venni, de kérjük, hogy az alábbi néhány megjegyzésünknek helyet adni méltóztassék:

Felebbezésünk teljes tárgyalgossággal vitatja a kérdést: igyekszünk teljes tárgyalgossággal megoldani és rá is mutatunk a módokatokra, amelyek figyelembe vétele mellett a piackérdés megoldható.

El sem gondolható, hogy egy már valamennyire is kiegyensúlyozott gazda-

sági élet alapja ily végzetes kísérlet tárgyává té- tessék.

Talán elég rámutatnunk arra, hogy milyen szerencsétlen elgondolással oldotta meg Nyiregyháza m. város a baromvásár kérdését, — akkor, amikor kihelyezte a városi jó messze, ugy, hogy azóta sem a vidékiek sem a helybeliek nem igen látogatják a baromvásárokat, sőt ez súlyos kihatással van az országos vásárok forgalmára is, ahol is az országos vásárok forgalmának lecsökkenése, bizonyíthatóan a vásárok kihelyezésének a természetes következményeként állott be.

Felebbezésünk teljes tárgyalgossággal mutat rá arra, hogy a város közgyűlésének határozata felborítja azt a kiegyensúlyozott kereskedelmi életet, amely létalapja egy város nyugodt fejlődésének, de biztosítéka is annak. — Az a tény, hogy egy veszélyes üzem forgalma következtében halálosvégu szerencsétlenség történik, — még nem hozhatja magával azt, hogy gyilkoljuk le a gazdasági életét a városnak, mert ily szerencsétlenség akkor is előfordulhat, ha a Bessenyei téren mindennemű piactartás megszűnik. De ott van a törvény, mely teljes védelmet nyújt a balesetek ellen. Az 1874. évi XVIII. tc. a vaspályákat veszélyes üzemnek minősíti (a villamost is) s így azok teljes anyagi és büntetőjogi felelősséggel tartoznak az általuk okozott balesetekért és kárért, de éppen ezért kötelezhető a veszélyes üzemet forgalomban tartó vállalat arra is, hogy sorompókkal és korlátokkal védekezzék a balesetek ellen a veszélyes helyeken. Iskolapeldát nyújt a veszélyes terek közlekedésének zavartalan lebonyolítására a budapesti Kálvin-tér, Baross tér, de ottan áll is közlekedési rendőr, aki azonnali pénzbüntetés kiszabásával szorítja rá a gyalogjárókat arra, hogy csakis a kijelölt helyen és csakis derékszögben kelhetnek át a gyalogjárók az uttesten.

De a Bencs László tér nemcsak eldugottsága miatt nem alkalmas a piac áthelyezésére, de nem alkalmas azért sem, mert kicsiny, szűk és nehezen megközelíthető: s így természetes következménye lenne az áthelyezésnek az, hogy ezidő szerint ott árusító magyar szabók, csizmadiaik, kis ruhások, edényárusok stb-nek a Buza-térre való ki-telepítése s ennek következtében a Buza-térnek a kikövezése, már pedig ugy hisszük igen tisztelt Főszerkesztő Ur, hogy a kövezéssel Nyiregyháza polgársága már jólakott.

Igen tisztelt Főszerkesztő Ur! Lehet, hogy a Bencs László-tér kereskedőinek, háztulajdonosainak érdekét képezi az áthelyezés, de a város polgárságának semmiesetre sem érdeke, annál kevésbé az, mert míg a vásárló közönség könnyen megközelíti a Bessenyei-teret, s az ott közlekedő villamost is

Uj üzlet! Uj üzlet!
MEGNYILT
Kossuth ucca 3. szám alatt

Molnár János üveg és porcellánüzlete

Üveg, porcellán, alpakka evőeszköz, diszmu-
áru, képkeret, táblaüveg, legolcsóbban sze-
rezhetők be — Épületüvegezést és képke-
retezést legolcsóbban készítek!

igénybe veheti, addig a szerencsétlen uriaszony, aki ma háztartási alkalmazott nélkül jobbadán magá cipeli haza a kosarat, kénytelen lenne zug uccákon kerülgetni, míg a villamoshoz ér.

Ez volna igen tisztelt Főszerkesztő Ur nagyjából az, amit a „Nyirvidék Szabolcsi Hirlap”-ban közölni kértünk s amit az általunk mindenkor támogatott egyetlen napilap megtagadott. Mi a Főszerkesztő Ur elbírálására bizzuk s kérjük, hogy tárgyilagos felfogásunknak nb. lapjában helyet adni méltóztassék, de hangsúlyozzuk, hogy minden így kísérlet, mely amúgy sem végleges megoldás, végzetes lehet Nyiregyháza város amúgy is halódó kereskedelmi és ipari életére.

Aláírás

Hírek

— Kiknek tilos az áruház szó használata? A kereskedelmi miniszter konkrét esetekből kifolyóan, az elmúlt évben kiadott áruházi rendelethez több irányban magyarázatokat fűzött. A minisztérium szerint azoknak a cégeknek, amelyeknek működési köre nem meríti ki az áruház fogalmát, cégszövegükből még akkor is töröltetniük kell az áruház elnevezését, ha a cégszöveg már a rendelet előtt ilyen formában volt meg. Töröltetni kell az „áruház” szót akkor is, ha az valamilyen összetételben szerepel. (Pl. ruhaáruház, cipőáruház, stb.) A régebben készített nyomtatványokat nem szabad felhasználniok.

— Nagy Sándor János készíti a debreceni Országzászlót. Debrecen városa az Országzászló tervezés és kivitelezésére pályázatot írt ki. A pályázatok befutottak és azokat Debrecen városa felülbírálta. A város Nagy Sándor János debreceni tanár szobrászművésznek ítélte oda a munkát. Ez a munka 12.500 pengőbe kerül. Ehhez társadalmi úton már összegyűjtött 7.500 pengő, míg 5.000 pengőt Debrecen város közgyűlése szavazta meg. A debreceni Országzászló a Magoss György téren lesz felállítva és annak avatását országos ünnepek között a jövő évben tartják meg.

— Országos vásárok a Tiszántúlon és a szomszédban. Augusztus 9. Debrecen, Kenderes, Rakamaz, augusztus 10. Debrecen, augusztus 11. Balmazújváros, Debrecen, augusztus 12. Berettyóújfalú, Debrecen (juhvásár), augusztus 13. Csenger, Debrecen (juhvásár), aug. 14. Debrecen (sertésvásár), aug. 15. Debrecen (sertés és lóvásár), Jásztelek, augusztus 16. Baktalórántháza, Debrecen (ló és marhavásár), Egyek, Mándok, Szerencs, Tarcsl.

Eckhardt Tibor nagy külpolitikai nyilatkozata a New York Times-ben

Rendkívül érdekes beszélgetést közöl Amerika legnagyobb tekintélyű lapja a New York Times Eckhardt Tiborral, a kispárt párt vezérével. A beszélgetést Besse nyey Gábor, magyar származású egyetemi tanár folytatta a magyar ellenzéki politika egyik vezérével, aki először külpolitikai kérdésekről nyilatkozott. Kijelentette, hogy a magyar revíziós mozgalomnak nem egyetlen reménye a Berlin—római tengely.

— A revíziós politika békepolitika. — mondotta Eckhardt Tibor — amennyiben a tartós béke alapjait akarja megvetni a békeszerződés igazságtalanságaival szemben. Elérésének egyetlen reménye a nagyhatalmak és az igazságszerető kisebb hatalmak együttműködésében rejlik, tehát nem kizárólag Berline és Rómán át. A revíziós politika nemzetközi jogi alapja a népszövetségi alapokmány 19. szakasza. Az a tény, hogy sem a német birodalom, sem Olaszország nincs jelenleg képviselve a Népszövetségben, újabb bizonyítéka annak, hogy ez a feltevés, mintha a Berlin—római tengely volna Magyarország egyetlen reménye, egyoldalú és teljesen téves.

Nyilatkozott Eckhardt Tibor arról is, hogy az elvesztett magyar területek békés eszközökkel is visszaszerezhetők.

— A béke szempontjából a legnagyobb fontossággal bír, hogy a békeszerződések revíziójában érdekelt nemzetek ne veszítsék el hitüket és reményességüket, mert különben ezeknek a népeknek egyetlen reménye, igazságos követeléseit teljesítésére olyan politika követése lenne, amely háborúra törekszik.

Bessenyei Gábor ezután azt kérdezte meg Eckhardt Tibortól, hogy vajon a német orientáció esetleges sikere nem veszélyeztetné Magyarország függetlenségét? Eckhardt Tibor így válaszolt:

— A magyar politikának nem szabad egyoldalú orientációt követni, hanem Európa általános békéjének politikáját. Szövetségek keresésére helyett nekünk minden irányban barátokat kell keresnünk. Az ilyen politika csak megerősítheti az ország függetlenségét.

Ezután Eckhardt Tibor az amerikai lap munkatársának kérdésére a magyar ellenzék álláspontját, a nácik magyarországi „nagyszabású” szervezkedésével és propagandájával kapcsolatban:

— Én egyáltalában nem mondanám a magyarországi náci szervezkedést nagyszabásúnak, mert az csak „nagyhangú”. Az alkalmas vezeték és tömegek hiánya lehetetlenné teszi, hogy a nácimozgalom nagyszabásúvá váljék. A ma-

gyar ellenzék túlnyomó többsége és a kormánypárt nagy többsége szemben áll a nácimozgalommal. A magyarországi nemzeti szocialista szervezkedés rendőri és nem politikai kérdés.

A németországi antiszemita és katolikusellenes politikáról ezt mondotta az újságíró kérdésére Eckhardt Tibor:

— A magyar ellenzék túlnyomó többsége tartózkodik attól, hogy egy idegen nagyhatalom belügyeibe beavatkozzék és elvárja ugyanazt a magyar belügyeket illetően.

A magyar-csehszlovák együttműködés nem lenne-e a magyar függetlenség biztosítéka a német bekebelezés ellen? — kérdezte az újságíró.

Az ideai burgonyatermést már a nyiregyházi burgonyatőzsde fogja értékesíteni

A nyiregyházi polgármester ingyen helyiséget ad a tőzsde részére

A tiszántúli burgonyavidéknek régi sérelme, hogy értékesítési szempontból az utóbbi években válságos helyzetbe került. Ennek a fő oka az, hogy a határzárlat következtében csak nyugat felé exportálhatunk és ebben az irányban a Tiszántul a legmesszebb fekvő terület, tarifális szempontból, meg a rossz bekötő utak miatt is igen hátrányos helyzetbe kerültünk, főleg a Dunántullal szemben, ahol és az ország egyéb területén is hozzáfogtak a burgonya intenzív termeléséhez.

Pedig a szabolcsi burgonya, ide számítva Szatmár, Zemplén és Hajdúvármegyének Szabolccsal szomszédos területeit, minőségileg is és zamat tekintetében magasan fölülte áll az ország más vidékein termelt burgonyának és így könnyű szerrel vissza lehetne szerezni a külföldi piacokon a tiszántúli burgonya vezető szerepét.

Erre pedig a legalkalmasabb propagandaeszköz lesz a nyiregyházi burgonyatőzsde, — amelynek híre kellő reklámozás esetén a külföld valamennyi piacát be fogja járni.

A nyiregyházi burgonyatőzsde létesítésének jelentősége főleg abban rejlik, hogy itt a vevő a termelővel közvetlen összeköttetésbe kerül és ez mindkettőjük előnyére fog válni.

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara és a Szabolcsvármegyei Gazdasági Egyesület már kezébe vette a tiszántúli gazdák megszervezését és ugyanez az akció folyik a kereskedelem részéről is.

Nyiregyháza megyei város polgármestere felismerte a létesítendő burgonyatőzsde óriási közgazdasági jelentőségét, ingyen helyiséget fog annak rendelkezésére bocsátani, — még pedig a közigazgatási tanfolyam jelenlegi épületében, ha pedig az a tőzsde megnyitásának idejére nem ürülne meg, akkor ideiglenesen más helyiségről fog gondoskodni.

A létesítendő burgonyatőzsde szervezetét jól informált helyen a következőket sikerült megtudnunk.

A tőzsde elnöke egy, a burgonya termelésben tekintélyes földbirtokos lesz. Titkára egy jogilag

— A magyar—csehszlovák közeledés akadályában abban a sajnálatos tényben keresendő, hogy míg a német terjeszkedés csak veszedelem, addig a csehszlovák terjeszkedés a trianoni béke következtében befejezett tény, hiszen magyar vidékeket kebeleztek be. A magyar—csehszlovák közeledés terén az egyetlen módszer, amely reménnyel kecsegtet s amely egyben javítana a Dunamedence helyzetén, az lenne, ha a gyakorlatban is megadnák a kisebbségeknek az egyenlő elbánást, azonkívül pedig minden területet igazságosan újra felosztanának. Enélkül részletkérdések tekintetében talán javulás következhetik be, de elképzelhetetlen, olyan együttműködési rendszer, mely szerves javulást hozna Középeurópában.

képzett ember, valószínűleg ügyvéd. Lesz egy tőzsdei választmány, ami megfelel a pesti tőzsde tanácsának, ennek fele gazdák, fele pedig burgonyakereskedőkből fog állni. A választmány veszi fel a tőzsdetagokat, felerészben termelőket és felerészben kereskedőket. A választmányból kerülnek ki a tőzsdei választott bíróság tagjai és és a szakértők is.

A tagdíj körülbelül 50 pengő lesz évente.

Minthogy a budapesti tőzsdén a burgonya kereskedelmi szokványok olyan hiányosak, hogy rengeteg kibuvót adnak, amelyek főként a budapesti kereskedők érdekeit védik, a nyiregyházi burgonyatőzsdén a hasonló európai tőzsdék szokványai fogják kiválogatni azokat a szabályokat, amelyek egyformán védik a termelők és kereskedők érdekeit.

Hogy a falusi kisgazdák is részt vehessenek a burgonya tőzsde előnyeiben, őket egyesületekben vagy szövetkezetekben fogják tömöríteni, ezeknek a vezetői lépnek be majd tőzsdetagoknak.

A nyiregyházi burgonyatőzsde még az ősszel megkezdte működését és így az ideai termés már a tőzsde útján lesz értékesítve.

Vertse K. Andor

Színház

Debrecenben egy hónapnál több idő óta vendégszereplő Bánky féle Kamara Színház s héten fejezte be a debreceni szezon. Zsúfolt házak előtt játszottak Bánkyék és bevalljuk kedves emlékeket hagytak Debrecenben. Debreceni szereplésük idejére esett a társulat 2000 előadásának jubileuma. Ezt a nevezetes dátumot a Bánky féle Kamara Színház két debreceni ösbemutatóval írta fel a színház történetében. Színe hozott ez a társulat egy Csokonai és egy Oláh Gábor darabot. Mindkét szindarabot nagy gonddal hozta színre a színház és vendégként vizionálhatta a debreceni színházi közönség Dózsa Jenőt, ki most is a két debreceni nagy szerző darabjában klasszikus volt.

Bérház, föld, villa, családirház
telek, szőlő és gyümölcsös
vételénél — eladásánál forduljon

Csillag Nándor

ny. banktisztviselő, M. kir. Földmívelésügyi Minisztérium
által engedélyezett ingatlanforgalmi irodájához

Nyiregyháza, Nyirvizpalota Széchenyi-ut 1 Tel. 601

Angliát

a szabadkereskedelem tette naggyá és hatalmassá. Joggal hívja kereskedőit az angol birodalom pillérei-nek. Amilyen fontos a gazdasági életben a termelés, legyen az gazdasági termény, vagy iparcikk előállítás, éppen annyira fontos azok értékesítése is. Nagyon fontos a gazdasági élet berendezésében, hogy a termelvény kellő időben és árban találjon megfelelő piacot. Senki sem vitathatja el a magyar gabonakereskedelemtől, hogy a magyar terményeknek mindig a legmegfelelőbb piacot kutatták fel, mindég elérték a legmagasabb árat és a magyar kereskedőknek tekintélyt szereztek annyira, hogy a világpiacon követendő példaként emlegették a magyar kereskedők megbízhatóságát.

Nem vitás azonban az sem, hogy a szabadkereskedelmet is lehet, sőt bizonyos országok különleges viszonyainak megfelelően kell is szabályozni, azonban nem szabad elfelejteni, hogy egy alkotmányos állam szabad polgárait foglalkozásokban — míg azok a törvények, rend és társadalmi szokások ellen nem vétnek — gátolni nem szabad. Jézus Krisztus kikergette a kufárokat a templomból, ez azonban még nem annak a jele volt, hogy Ő kereskedő ellenes volt, de azt sem jelenti, hogy ugyan-e hivatalos gyakorlásában megakadályozta volna őket a templom mögötti piac téren is.

Akár gazdasági termény, akár más árucikk legyen az, bizonyos, hogy eredményes értékesítés kereskedelem igénybevétele nélkül lehetetlen. Minden alkotmányos államnak jogában áll, a kereskedelem működésének határt szabni, ellenben alkotmány ellenes az, ha nem a kereskedelemnek szabnak iránnyt, hanem magukat a kereskedőket akadályozzák meg tevékenységükben.

Demagógia csupán, annak hangoztatása, hogy a kereskedők kihalászták a falu népét. Már évekkel ezelőtt úgy falvakban, mint városokban megjelent a Futura — ami nem egyéb mint az állam, mert hiszen a legutóbbi pénzügyminiszeri expose szerint is az államnak 6 000 000 pengő értékű Futura részvénye van. — sőt a Hangya is terményt vásárolni. Egyetlen gazda, vagy gazdaság sem volt arra kényszerítve, hogy a kereskedőnek adjon el és ha mégis nagy mennyiséget tudott a vidéki kereskedő megvásárolni, annak az az oka, hogy jobb feltételek mellett bizonyára kedvezőbb árat fizet mint a Hangya, vagy a Futura. Ez volt aztán az oka, hogy az „egykéz” politikát belevitték a gabona-értékesítésbe, ezektől a kereskedőktől akarták megszabadulni.

Hogy a kereskedők egyes árucikkek értékesítése terén milyen eredményes működést képesek kifejteni bizonyítja Kecskemét városa és minden termelője. Az 1936. évi gyümölcs termés értékesítését kizárólag a kereskedőkre bízták. Egy alföldi város boldogulása függött a kereskedők munkájától. A kereskedők szinte érezték, hogy most az ország szeme feléjük irányul, nekik most meg kell mutatni, hogy a magyar kereskedő, annyi sok lekicsinylés dacára is fel tud emelkedni hivatása magaslatára. A magyar kereskedők megtették kötelességüket. Kecskemét városát

anyagilag talpra állították és ezzel kivívták úgy a város, mint a termelők elismerését. Nem kellett ott egykéz, szövetkezet vagy állami alakulat, hanem egy eladósodott magyar város lakossága, termelői és minden rangú és modu polgára kereskedő után áhitozott, hogy talpra állhassanak és élni tudjanak. Az elismerés felsőbb helyről sem

maradt el, szavakban gazdag volt a jutalom, de a helyzeten mitsem változtatott. Legutóbbi időben a kecskeméti gyümölcskereskedők, az államot megelőzve, 20,000 pengőt bocsátottak a kis termelők rendelkezésére, hogy ebből permézőket szerezzenek be és ezáltal a termés mennyiségét növelik és a minőséget javítják.

A kisiparosok gépeinek a végrehajtás alól való mentesítése

Tudott dolog, hogy a kisiparosok gépeinek és géprendezéseinek a végrehajtás alól való mentesítése ügyében úgy a magán- mint a köztartozások miatt vezetett végrehajtások során úgy a királyi bíróságoknál, mint a pénzügyi hatóságoknál a fennforgó jogbizonytalanság miatt nem volt egységes a joggyakorlat.

A királyi bíróságok különféle gyakorlata arra indította a királyi Curia-t, hogy a jogegységi tanács meghozta 89. számú jogegységi határozatát, amelyet a törvényes rendelkezések értelmében a királyi bíróságok követni tartoznak.

A jogegységi határozat így szól:

„A kisiparosoknak, keresetük folytatásához szükséges géprendezései és gépjárművei az 1908. XLI. t. c. (Vhn.) 2 §-ának 14. pontjában megjelölt és végrehajtás alól kivett szerszámok, eszközök és műszerek közé tartoznak.

A mentesség a kisiparosok keresetének folytatásához szükséges emberi motorikus vagy elemi erővel hajtott gépek és gépjárművek minden fajtájára kiterjed, függetlenül azoknak értékétől.”

A debreceni kereskedelmi és iparkamara előterjesztéssel fordult a pénzügyminiszter urhoz és azt kérte, hogy a közadók kezeléséről szóló szabályok 55 § 12-ik pontjával kapcsolatban kiadandó utasításban mondja ki a pénzügyminiszter ur azt, hogy a kisiparosoknak keresetük folytatásához szükséges géprendezései és gépjárművei a végrehajtás alól kivett szerszámok, eszközök és műszerek közé tartoznak. Kérjük kimondani hogy a mentesség a kisiparosok keresetének folytatásához szükséges emberi, motorikus vagy elemi

erővel hajtott gépek és gépjárművek minden fajtájára kiterjed, függetlenül azoknak értékétől.”

A köztartozások végrehajtási joga a végrehajtás alól kivett ingóságok tekintetében mindig azonos volt a végrehajtás törvényben illetőleg a végrehajtási novellában foglalt szabályokkal és a kisipari eszközök és szerszámokra vonatkozó rendelkezésekkel, amelyek a K. K. H. Ö. 55. §-ának 12. pontjában olvashatók, azonosak a végrehajtási novellában olvasható rendelkezésekkel.

Minthogy pedig a végrehajtási novella magyarázata tekintetében a Curia jogegységi tanácsa a technikai fejlődéseknek megfelelő magyarázatot adott, szükség lenne arra, hogy a közadóhatalmakkal kapcsolatban is egységesítsék a joggyakorlatot.

Miért nem tatarozzák a házakat Debrecenben?

A tatarozási hiteleket az idén is csak igen szűk keretek között veszik igénybe. Ilyen körülmények között számolnak azzal, hogy ebben az esztendőben is a megállapított keretek jórészen felhasználatlanul maradnak. A tatarozási hitelekkel szemben megnyilvánuló nagyarányú érdektelenségnek magyarázata az, hogy ilyen hiteleket csak azok az ingatlanulajdonosok kapnak, akik tehermentes objektumokkal rendelkeznek.

Már pedig leginkább a megterhelt ingatlanok tulajdonosainak volna elsősorban szükségük ezekre a célhitelekre. Az elmúlt években volt olyan elgondolás is, hogy te-

gyék lehetővé a konverziót olyan formában, hogy az ingatlanokon levő terheket az új tatarozási hitelekkel fizették volna vissza. Ez a konverziós terv azonban nem valósult meg és ez is magyarázza most azt, hogy a tatarozási hitelek iránt az érdeklődés a legminimálisabb.

Hányszor szántunk buza alá?

A buza kifogástalanul, jól előkészített talajt kíván. Nem szükséges azonban, hogy a talaj teljesen rögnentes legyen, ellenkezőleg, kissé rögnös talaj hófúvaskor jobban megtartja a hőtakarót.

Korán lekerülő növények után sekélyen szántunk, tarlóhántást adunk, néhány hét múlva mély keverőszántást, végül vetés előtt a középmeley keverőszántást.

Később lekerülő növények után azonnal keverőszántást alkalmazunk, majd vetőszántást.

Későn lekerülő kapások után rendszerint már csak egy szántást végezhetünk és pedig középmeley vetőszántást, ezt vetés alá fogással, esetleg hengerrel és fogással készítjük el.

Ha több szántást adunk tarlóhántás helyett tárcsás boronával, nehézfogással is dolgozhatunk, a vetőszántás helyett pedig tárcsás boronával, rugósfogással és grubberrel. Minden felsorolt talajművelet után, de különösen henger után azonnal fogasolunk.

Ha a szuperfoszfátot nem sorba adjunk, akkor azt a vetőszántás előtt szórjuk el, s ekével dolgozzuk be a talajba. Idő- és fogatbesztás végett lehet a szuperfoszfátot már a keverőszántás előtt is adni, ilyenkor azonban vetés előtt már ne forgassuk a földet, csak tárcsával, grubberrel, stb. dolgozzuk, nehogy a szuperfoszfát felhuzzuk. A legjobb eredményt szórva adott szuperfoszfáttal akkor érjük el ha, azt kellő mélyen dolgozzuk be a talajba.

Megkezdik a vámospércsi-ut építését

Rajk Sándor fővárosi utépítési vállalkozó, mint értesülünk, már aláírta a szerződést a vámospércsi-ut topekával való továbbépítési munkáira. Augusztus 4-ikén adták át a munkát neki s hétfőn már valószínűleg megkezdik az utépítést, amely előreláthatólag október 1-re nyer befejezést.

TISZANTUL

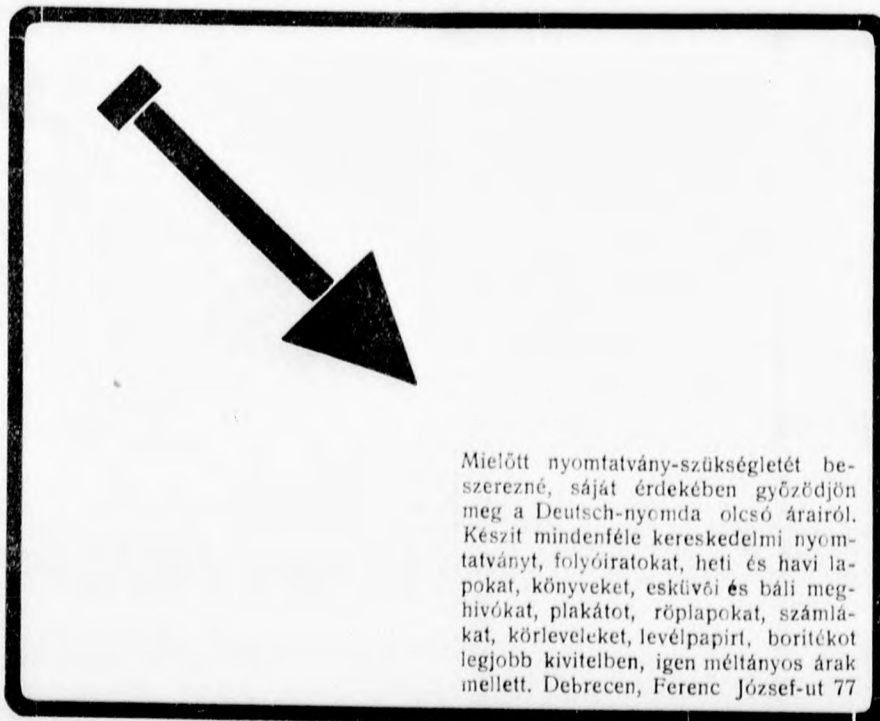
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECEN, PIAC UCCA 77. SZÁM
Telefonszám: 21-97
NYIREGYZHAZA, BOCSKAY UCCA 19. SZ.
Nyiregyszázi szerkesztő: VERTSE K. ANDOR

Előfizetési ár: Egy évre 6—pengő

Felelős kiadó: HEGYMEGI KISS PÁL
Felelős szerkesztő: CSABA ISTVÁN

Főszerkesztő: TAHY ENDRE dr
Főszerkesztő helyettes: Dr. BIRÓ JÓZSEF
Főmunkatársak: Dr. Görgey Márton,
dr Hegyemégi Kiss Pál, Jékey László

DEUTSCH KÖNYVNYOMDA NYOMÁSA
DEBRECEN, PIAC UCCA 77. SZÁM

Mielőtt nyomtatvány-szükségletét beszerezne, saját érdekében győződjön meg a Deutsch-nyomda olcsó áraitól. Készít mindenféle kereskedelmi nyomtatványt, folyóiratokat, heti és havi lapokat, könyveket, esküvői és bál megívókat, plakátot, röplapokat, számlákat, körleveleket, levélpapírt, borítékot legjobb kivitelben, igen méltányos árak mellett. Debrecen, Ferenc József-ut 77